EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 2. 2. 2022
COM(2022) 30 final

Normalizačný balík

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o vykonávaní nariadenia (EÚ) č. 1025/2012 v rokoch 2016 až 2020

1 Úvod

V nariadení (EÚ) č. 1025/2012[1] (ďalej len „nariadenie“) sa stanovuje právny rámec umožňujúci Komisii požiadať európske normalizačné organizácie (ESO)[2] o vypracovanie štandardov a normalizačných produktov pre tovar a služby na podporu politík EÚ a práva EÚ, na podporu fungovania európskeho systému normalizácie zo strany EÚ a stanovujú sa kľúčové kritériá pre fungovanie európskeho systému normalizácie.

Podľa článku 24 ods. 3 nariadenia Komisia predkladá správu o jeho vykonávaní každých päť rokov. Prvá správa venovaná rozmedziu rokov 2013 – 2015 bola zverejnená v roku 2016[3]. Táto správa sa zaoberá najmä obdobím 2016 – 2020 s tým obmedzením, že niektoré údaje boli dostupné len do roku 2019, ak je to však možné, obsahuje aj aktualizované skutočnosti a údaje do roku 2021. V článku 24 ods. 1 a 2 nariadenia sa vyžaduje, aby ESO a iné organizácie, ktorým boli pridelené finančné prostriedky EÚ, zasielali výročné správy o svojich činnostiach. Tieto správy boli zohľadnené pri vypracúvaní tejto správy. Na podporu zberu údajov bola zadaná nezávislá štúdia[4].

2 Vykonávanie nariadenia

Komisia vyhlásila viacero iniciatív a opatrení na podporu vykonávania tohto nariadenia. Na podporu stratégie jednotného trhu z roku 2015[5] a v rámci normalizačného balíka z roku 2016[6] Komisia spustila spoločnú iniciatívu v oblasti normalizácie. Cieľom tejto iniciatívy vychádzajúcej z koncepcie účasti viacerých zainteresovaných strán a partnerstva bolo zmodernizovať európsky systém normalizácie a zachovať jeho atraktívnosť, účinnosť a efektívnosť. Iniciatíva pozostávala z 15 rôznych čiastkových opatrení, pričom dokumenty sú verejne dostupné[7]. V januári 2018 bola vypracovaná správa o aktuálnom stave[8]. Pri zohľadnení všetkých týchto iniciatív a opatrení možno súčasné vykonávanie nariadenia zhrnúť takto.

2.1 Transparentnosť medzi normalizačnými orgánmi (článok 4)

V článku 4 nariadenia sa uvádzajú požiadavky týkajúce sa transparentnosti noriem medzi ESO a národnými normalizačnými orgánmi a medzi týmito subjektmi a Komisiou.

Prístup k návrhom noriem a transparentnosť noriem vo vzťahu k iným ESO, národným normalizačným orgánom a Komisii, ako sa vyžaduje v článku 4, sa uľahčuje online nástrojmi.

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012 z 25. októbra 2012 o európskej normalizácii, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Rady 87/95/EHS a rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES (Ú. v. EÚ L 316, 14.11.2012, s. 12).

[2] Tromi európskymi normalizačnými organizáciami v zmysle nariadenia sú Európsky výbor pre normalizáciu (CEN), Európsky výbor pre normalizáciu v elektrotechnike (CENELEC) a Európsky inštitút pre telekomunikačné normy (ETSI).

[3] COM(2016) 212 final.

[4] *Study on the implementation of the Regulation (EU) No. 1025/2012 (Article 24)* [Štúdia vykonávania nariadenia EÚ č. 1025/2012 (článok 24)] https://doi.org/10.2873/504681 a https://doi.org/10.2873/593923.

[5] COM(2015) 550 final.

[6] COM(2016) 358 final.

[7] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#jis.

[8] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018SC0015.

Prístup k návrhom noriem a transparentnosť noriem na európskej úrovni podľa článku 4 uľahčujú online nástroje zavedené ESO v roku 2015, keďže zaviedli mechanizmus umožňujúci členom/zúčastneným zainteresovaným stranám ESO, Komisii a Európskemu združeniu voľného obchodu (EZVO) priamy online prístup k návrhom európskych noriem a normalizačným produktom. Pokiaľ ide o národné normalizačné orgány, v roku 2019 malo približne 70 % z nich online nástroje umožňujúce príslušným zainteresovaným stranám prístup k návrhom národných noriem. Napriek tomu na základe správ organizácií občianskej spoločnosti a malých a stredných podnikov (MSP) zostáva prístup k činnostiam národných normalizačných orgánov naďalej výzvou.

2.1.1 Usmernenia

V rámci doplnkovej úlohy na podporu transparentnosti Komisia v spolupráci s ESO v roku 2015 vypracovala **príručku**[9], v ktorej sa zástupcom ESO, úradníkom Komisie, členským štátom EÚ a zainteresovaným stranám poskytujú usmernenia o úlohe žiadostí Komisie o normalizačné práce[10], o tom, ako vypracúvať a prijímať žiadosti o normalizačné práce[11] a ako ich vybavovať[12]. V roku 2016[13] Komisia takisto vydala všeobecný **kontrolný zoznam** pre **ESO k vykonávaniu sebahodnotenia** pri vypracúvaní a vydávaní harmonizovaných európskych noriem na podporu práva EÚ s cieľom posilňovať kvalitu noriem a produktov a úspešné uverejňovanie v *Úradnom vestníku Európskej únie*. V niektorých prípadoch[14] bol tento kontrolný zoznam v určitých oblastiach politiky prispôsobený špecifikám právnych predpisov a iných odvetvových požiadaviek.

„Modrá príručka“[15], ktorá je súčasťou komplexného usmernenia Komisie o vykonávaní predpisov EÚ týkajúcich sa výrobkov, obsahuje osobitný oddiel venovaný normám (oddiel 4.1.2 a príloha VI).

2.2 Inkluzívnosť a zapojenie zainteresovaných strán vrátane výskumných orgánov (články 5 a 9)

V článku 5 nariadenia sa od ESO vyžaduje, aby podporovali a uľahčovali vhodné zastúpenie a efektívne zapojenie všetkých relevantných zainteresovaných strán vrátane MSP, spotrebiteľských organizácií a zainteresovaných strán z oblasti životného prostredia a zo sociálnej oblasti pri ich normalizačnej činnosti. Identifikovanými organizáciami zainteresovaných strán, ktoré v súčasnosti čerpajú finančné prostriedky EÚ (známe aj ako „organizácie podľa prílohy III“), sú organizácia Small Business Standards (SBS, Normy pre malé podniky) zastupujúca záujmy MSP, European consumer voice in standardisation (ANEC, Hlas európskych spotrebiteľov v oblasti normalizácie), Environmentálna koalícia pre normy (ECOS), Európske environmentálne občianske združenie pre normalizáciu zastupujúce environmentálne záujmy a Európska konfederácia odborových zväzov (ETUC) zastupujúca záujmy pracujúcich.

[9] SWD(2015) 205 final z 27. 10. 2015.
[10] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/13507/attachments/1/translations.
[11] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/13508/attachments/1/translations.
[12] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/13509/attachments/1/translations.
[13] Ares(2016) 6548298 z 22. 11. 2016.
[14] Napr. smernice 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ.
[15] https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks_en#blue-guide.

Na **európskej úrovni** (článok 5 ods. 1 nariadenia) sú organizácie podľa prílohy III oprávnené zúčastňovať sa na politickej úrovni v riadiacich orgánoch všetkých ESO a na technickej úrovni v technických orgánoch výborov CEN a CENELEC a v technických výboroch inštitútu ETSI. Od poslednej správy boli prijaté nové iniciatívy s cieľom ďalej zlepšovať ich začlenenie a účinné zapojenie.

Výbory CEN a CENELEC v roku 2017 zaviedli zmenu, v dôsledku ktorej môžu nepriemyselné organizácie podľa prílohy III (ANEC, ETUC a ECOS) predkladať formálne stanoviská k pripravovaným normám (tzv. právo na stanovisko). V prípade nepriaznivého stanoviska technický výbor zodpovedný za navrhnutie dotknutej normy zváži odôvodnenie predložené spolu so stanoviskom a poskytne spätnú väzbu. To môže viesť aj k revíziám návrhu normy. Zo všetkých formálnych stanovísk predložených spoločenskými zainteresovanými stranami bolo celkovo priaznivých 76 %.

Inštitút ETSI spustil v roku 2017 „program 3SI“, a to s cieľom komunikovať s organizáciami podľa prílohy III. Tento program zahŕňa okrúhle stoly s pracovníkmi inštitútu ETSI a zástupcom zainteresovaných strán v rámci inštitútu ETSI (ďalej len „obhajca 3SI“), ktorých cieľom je diskutovať o otázkach inkluzívnosti. Inštitút ETSI nezaviedol žiadne mechanizmy podobné mechanizmom výborov CEN a CENELEC na poverenie nepriemyselných organizácií podľa prílohy III štrukturálnejšou úlohou v procese vypracúvania noriem, ako je formálne právo na stanovisko. Organizácia SBS vyjadrila svoju nespokojnosť s inkluzívnosťou inštitútu ETSI v lete 2021 počas verejnej konzultácie o pláne[16] budúcej normalizačnej stratégie Komisie, pričom uviedla, že „*inštitút ETSI dosiaľ nevyčlenil dostatočné zdroje a rozpočet na zvýšenie svojej inkluzívnosti*“[17], s čím súhlasilo aj iné združenie MSP[18]. Podobné stanoviská vyjadrili aj ďalšie organizácie financované podľa nariadenia v príslušných správach podaných podľa článku 24. Napríklad v správe organizácie ANEC z roku 2019[19] sa uvádza: *„Inštitút ETSI nie je ochotný prehĺbiť svoje ustanovenia o inkluzívnosti a domnieva sa, že spĺňa požiadavky nariadenia. Organizácie podľa prílohy III sa však domnievajú, že inštitút ETSI ich nespĺňa.“* Organizácia ECOS sa takisto vyjadrila[20], že: *„Zapojenie organizácií podľa prílohy III do inštitútu ETSI je v porovnaní s ostatnými dvomi ESO stále oveľa zložitejšie.“* Okrem iného tvrdí, že inkluzívnosť procesu nemožno oddeliť od hlasovacích práv, pretože v inštitúte ETSI majú priemyselné zainteresované strany väčšie hlasovacie práva než akákoľvek iná kategória zainteresovaných strán alebo orgán spoločne. Podiel národných normalizačných orgánov z členských štátov EÚ na hlasovacích právach v inštitúte ETSI je približne 2 %. Vzhľadom na hlasovacie práva iných nepriemyselných zainteresovaných strán (občianskej spoločnosti, akademickej obce, výskumníkov) je tak tento podiel v prípade hlasovania zanedbateľný.

[16] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13099-Standardisation-strategy_sk.
[17] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13099-Standardisation-strategy/F2665680_sk.
[18] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13099-Standardisation-Strategy/F2665677_sk.
[19] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/44748.
[20] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/44749.

Tieto obavy vyjadrili aj určité kategórie zainteresovaných strán, najmä v prípade prístupnosti, pričom niektorí zástupcovia osôb so zdravotným znevýhodnením len ťažko vnímali proces ako inkluzívny a museli sa spoliehať na kontakty so združeniami spotrebiteľov. Hoci takýto kontakt prostredníctvom združení spotrebiteľov nie je prísne vzaté v rozpore s nariadením, obavy rôznych kategórií zainteresovaných strán spochybňujú, či sa inkluzívnosti venuje dostatočná pozornosť.

2.2.1 Výskumné orgány

V súvislosti s vykonávaním článku 5 ods. 2 a článku 9 nariadenia sa v správach ESO[21] zdôrazňuje, že sa uskutočnili rôzne činnosti so zapojením výskumných organizácií. Zo správ však nie je úplne jasná účinnosť týchto činností, napr. ich účinky na prijímanie konkrétnych noriem alebo zvýšené zapojenie.

Súvisiacou udalosťou bolo podpísanie dohody o spolupráci medzi výbormi CEN a CENELEC a Spoločným výskumným centrom Európskej komisie (JRC) v októbri 2016 a jej obnovenie v októbri 2021[22], ktorej cieľom bolo premostiť výskum a inovácie s normalizáciou v záujme predvídania normalizačných potrieb a zosúladenia strategických priorít.

JRC takisto spolupracovalo so združením COST prostredníctvom spoločnej iniciatívy v oblasti normalizácie na informovaní o prínosoch normalizácie pre výskum a inovácie uskutočňovaných v rámci projektov COST a odbornej príprave v tejto oblasti. Vďaka tomuto prepojeniu výbory CEN a CENELEC od roku 2019 poskytli viacero modulov odbornej prípravy.

2.2.2 Nástroje IKT

ESO podali správy o investíciách a používaní nástrojov IKT na zvýšenie efektívnosti európskeho systému normalizácie a uľahčenie činností normalizácie (ako sú spolupráca medzi členmi, zasadnutia, vypracúvanie návrhov, prístup k pracovným dokumentom a normalizačným produktom a komunikácia a schvaľovanie na diaľku).

2.3 Spolupráca medzi národnými normalizačnými orgánmi a ESO

Národné normalizačné orgány a ESO zaviedli mechanizmy na uľahčenie vzájomnej výmeny najlepších postupov, ako sú poradné skupiny, monitorovacie výbory, zasadnutia a usmernenia. Tri ESO používajú niekoľko nástrojov na uľahčenie a zlepšenie výmeny najlepších postupov medzi sebou aj medzi národnými delegáciami (napríklad prostredníctvom zasadnutí vedúcich národných delegácií, ktoré usporadúva inštitút ETSI). ESO spolupracujú aj pri iných činnostiach vrátane vzdelávania, odbornej prípravy a výskumu a vývoja v rôznych oblastiach súvisiacich s normalizáciou, ako sú spoločné činnosti v oblasti odbornej prípravy vykonávané výbormi CEN a CENELEC.

Koncom roka 2021 niekoľko národných normalizačných orgánov vyjadrilo obavy v súvislosti so svojou úlohou v ETSI. Medzi inštitútom ETSI a niektorými európskymi národnými

[21] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#article24.
[22] https://www.cencenelec.eu/news-and-events/news/2021/pressrelease/2021-10-21-jrc-cen-cenelec-renewed-cooperation/.

normalizačnými orgánmi stále prebiehajú diskusie o ich uznaní za strategických partnerov v oblasti normalizácie.

2.4 Prístup MSP k normám (článok 6)

Podľa článku 6 ods. 3 nariadenia národné normalizačné orgány vypracujú výročnú správu o svojich činnostiach zameraných na podporovanie a uľahčovanie prístupu MSP k normám a procesom tvorby noriem. Zahŕňa to aj podávanie správ o výmene najlepších postupov zameranej na zvýšenie zapojenia MSP (napr. článok 6 ods. 2 nariadenia). Štúdia podporujúca túto správu obsahuje presné štatistiky na túto tému[23] a uvádza sa v nej počet národných normalizačných orgánov, ktoré umožňujú zastúpenie súvisiacej kategórie zainteresovaných strán, ako sa uvádza v tabuľke ďalej. Napríklad prvá hodnota v tabuľke (29/33) znamená, že z 33 národných normalizačných orgánov pridružených k danej ESO umožňovalo 29 zastúpenie MSP vo výbore CEN.

Zainteresované strany/ ESO/rok	CEN				CENELEC				ETSI			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
MSP	29/33	30/34	31/34	31/34	29/33	30/34	31/34	31/34	28/39	29/39	29/39	30/39
Spotrebitelia	25/33	24/34	25/34	25/34	20/33	20/34	22/34	22/34	26/39	27/39	27/39	27/39
Zainteresované strany z oblasti životného prostredia	24/33	24/34	26/34	26/34	18/33	20/34	23/34	23/34	22/39	23/39	23/39	23/39
Zainteresované strany zo sociálnej oblasti	21/33	20/34	23/34	22/34	17/33	18/34	20/34	20/34	19/39	20/39	20/39	20/39

Je dôležité poznamenať, že celkový počet pridružených národných normalizačných orgánov je v niektorých prípadoch oveľa vyšší než počet krajín EÚ a EHP. Dôvodom je, že ESO zapájajú do svojich vývojových procesov národné normalizačné orgány z krajín mimo EÚ a mimo EHP.

Pozoruhodnou informáciou, ktorú priniesla štúdia, je, že národné normalizačné orgány vo výboroch CEN a CENELEC *„udeľovali MSP v rokoch 2015 až 2019 čoraz viac osobitných sadzieb na účasť na normalizačných činnostiach, zatiaľ čo národné normalizačné orgány, ktoré sú členmi ETSI, čelia klesajúcemu trendu, pokiaľ ide o poskytovanie týchto osobitných sadzieb“*. V tejto súvislosti sa v správe ETSI z roku 2019[24] takisto uvádza: *„ETSI nefunguje na základe zásady delegácie vnútroštátnej právomoci, takže účasť ich [MSP] na technickej organizácii a práci je priamo prostredníctvom ich členstva v ETSI […]. Tieto zainteresované strany musia predkladať svoje pripomienky prostredníctvom národných normalizačných orgánov, ktoré sú členmi ETSI, len počas procesu verejného schvaľovania.*“

[23] https://doi.org/10.2873/504681.
[24] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/44751.

2.5 Zapojenie orgánov verejnej moci do európskej normalizácie (článok 7)

Správy o zapojení orgánov verejnej moci do normalizačných činností predložené Komisii obsahujú len málo systematických a oficiálnych informácií o vykonávaní článku 7 nariadenia. V správach od ESO[25] sa ako vhodné úkony zvyčajne uvádzajú opatrenia 4 a 9 spoločnej iniciatívy v oblasti normalizácie[26]. Keďže nie sú k dispozícii presné údaje, v budúcnosti sa môže zvážiť monitorovací nástroj.

2.6 Ročné pracovné programy Únie (článok 8)

Komisia v súlade s článkom 8 prijala ročné pracovné programy Únie pre európsku normalizáciu[27]. Prostredníctvom ročných pracovných programov Únie Komisia usmerňuje ESO, ako pracovať na normách a normalizačných produktoch a takisto ako majú posilniť zapojenie malých a stredných podnikov a spoločenských zainteresovaných strán do procesu. Tento dokument sa postupne formuje tak, aby stanovoval priority v súvislosti s politikami EÚ s cieľom poskytnúť predstavu o smerovaní a očakávaniach z hľadiska tvorcu politiky a takisto poskytovať lepšie usmernenia zainteresovaným stranám v oblasti normalizácie, pokiaľ ide o plnenie.

2.7 Žiadosti o normalizačné práce (článok 10)

Komisia v rozmedzí rokov 2015 – 2019 vydala 35 žiadostí o normalizačné práce a v roku 2020 ďalších deväť. Z týchto 44 žiadostí bolo šesť zamietnutých (13,6 %). ESO často uvádzali tieto dôvody zamietnutia: nesúhlas s určitými vyžiadanými normami, nesúhlas s niektorými požiadavkami uvedenými v žiadosti o normalizačné práce, nesúhlas s tým, že na podporu konkrétnej základnej požiadavky sú potrebné určité vyžiadané technické špecifikácie alebo nesúhlas so stanovenými lehotami dodania vyžiadaných noriem.

Zamietnutie žiadostí o normalizačné práce môže mať významný vplyv na i) vykonávanie spravodlivého a účinného vnútorného trhu; ii) konkurencieschopnosť odvetví; iii) účasť spoločenských zainteresovaných strán a iv) technologickú nezávislosť Únie. Takisto to môže viesť k opieraniu sa o normy z krajín mimo EÚ, v prípade čoho nemusí byť jasné, do akej miery sa dodržiava inkluzívny proces.

Pokiaľ ide o vybavovanie žiadostí o normalizačné práce, takisto došlo k prípadom, že napriek prijatiu žiadosti o normalizačné práce výborom CEN sa žiadosť vykonala len čiastočne[28].

2.7.1 Podpora Komisie pri vybavovaní žiadostí o normalizačné práce (harmonizované normy)

Do roku 2018 existovala zmluva o poskytovaní služieb (s tzv. konzultantmi nového prístupu), ktorej cieľom bolo pomôcť ESO overovať súlad návrhov harmonizovaných európskych

[25] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#annual.
[26] Opatrenie 4: zlepšovanie informovanosti národných orgánov verejnej moci o normalizácii; opatrenie 9: inkluzívnosť, transparentnosť a účinné zapojenie všetkých zainteresovaných strán do európskeho systému normalizácie.
[27] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#annual.
[28] V prípade nariadenia o vybavení námorných lodí 2014/90/EÚ napriek tomu, že výbor CEN prijal žiadosť o normalizačné práce M/557, zodpovedný technický výbor nepokročil s jej vykonaním, pokiaľ ide o hadice.

noriem so žiadosťou Komisie. V rámci tejto zmluvy bola miera úspešnosti normalizačných produktov uverejnených v *Úradnom vestníku Európskej únie* obmedzená a nahromadil sa značný počet nevybavených neuverejnených noriem. V marci 2017 sa v internej databáze Komisie nachádzalo 596 nespracovaných harmonizovaných európskych noriem predložených organizáciami ESO. S cieľom zabezpečiť účinnú službu na účely vykonávania nariadenia si Komisia vyžiadala novú zmluvu o poskytovaní služieb[29] (ďalej len „harmonizované normy“). Pri vykonávaní nového systému Komisia venovala pozornosť riešeniu niektorých zistených problémov z minulosti s cieľom zabezpečiť:

- dobrovoľný charakter služby pre ESO, takisto v súlade s predchádzajúcim systémom konzultantov nového prístupu,
- jasné oddelenie úloh – konzultanti nenavrhujú obsah harmonizovaných európskych noriem ani o ňom nerokujú, zameriavajú sa na posúdenie toho, či harmonizované európske normy spĺňajú požiadavky práva EÚ,
- dostupnosť odvetvových služieb v záujme usmerňovania pri vzniknutých pochybnostiach, otázkach alebo problémoch, ktoré môžu vyplynúť z návrhu harmonizovaných európskych noriem, ako aj
- úlohu Komisie pri konečnom rozhodnutí uverejniť harmonizované európske normy v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Komisia štruktúrovala prácu poradcov pre harmonizované normy tak, aby to neviedlo k oneskorenému vydávaniu harmonizovaných európskych noriem.

Od spustenia systému poradcov pre harmonizované normy v decembri 2021 sa počet nevybavených neposúdených a spracovaných harmonizovaných európskych noriem predložených ESO na uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie* znížil na len dve normy z roku 2018 a päť z roku 2019, v prípade ktorých sa v súčasnosti čaká na rozhodnutie Komisie.

K 9. decembru 2021 prijal dodávateľ Komisie riadiaci poradcov pre harmonizované normy od ESO 3 312 žiadostí o posúdenie návrhov harmonizovaných európskych noriem, a to podľa 21 právnych predpisov EÚ, z ktorých 2 944 bolo spracovaných a 368 bolo nevyhovujúcich[30]. Zo všetkých odvetví bolo len 27,58 % posúdení harmonizovaných noriem kladných[31], a to najmä v dôsledku nesúladu s právom EÚ, z čoho vyplýva, že treba vynaložiť väčšie úsilie na proces vývoja noriem, napr. v rámci technických výborov, aby bola práca vo väčšom súlade s politickými a právnymi požiadavkami.

2.7.2 Tvorba a uverejňovanie harmonizovaných európskych noriem

V rokoch 2016 a 2017 zainteresované strany poukazovali na problém oneskoreného uverejnenia niektorých harmonizovaných európskych noriem. Komisia v dôsledku toho od roku 2018 monitoruje jednotlivé fázy procesu, pričom v tejto správe sa uvádzajú aj príslušné výsledky za rok 2020.

[29] https://ec.europa.eu/growth/content/technical-assistance-area-harmonised-standards_en.
[30] Napr. preto, že nesúvisia s harmonizovanými európskymi normami, alebo pre nadbytočnosť žiadostí.
[31] Poznámka: jedna norma sa posudzuje dvakrát až štyrikrát, pričom v tejto štatistike sa každé posúdenie započítava samostatne. Uvedený počet preto nesvedčí o záporných hodnoteniach, ktoré sa vyskytujú v neskoršej fáze.

Komisia v rozmedzí rokov 2018 – 2020 prijala **1 247 harmonizovaných európskych noriem** na podporu právnych predpisov EÚ. **238** z nich tvorili opätovne predložené existujúce harmonizované európske normy podľa nových nariadení. Prvýkrát predložených noriem tak bolo **1 009** vrátane **76** korigend a **267** zmien.

Táto správa sa v nasledujúcej analýze zameriava na prvýkrát predložené normy, ktoré boli podľa jednotlivých rokov a jednotlivých ESO rozložené takto:

Predložené harmonizované európske normy	**2018**	**2019**	**2020**	**Spolu**
CEN	231	216	129	576
CENELEC	134	161	104	399
ETSI	8	11	15	34
Spolu	373	388	248	1 009

K 9. decembru 2021 bolo v *Úradnom vestníku Európskej únie* uverejnených **576** harmonizovaných európskych noriem, **17** sa práve uverejňuje, **371** nebolo prijatých a pri **45** sa má prijať rozhodnutie.

Na základe interných databáz Komisie, ktorá je prepojená s nástrojmi IT organizácií ESO, je stredový čas od prijatia harmonizovanej európskej normy výbormi CEN, CENELEC alebo inštitútom ETSI a formálnym predložením Komisii na uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie* 100 dní. Znamená to, že ESO môže trvať až viac ako tri mesiace, kým Komisii predložia normu po jej sprístupnení verejnosti (napr. sprístupnení na zakúpenie) pred tým, než Komisia môže začať s posúdením a so spracovaním harmonizovanej európskej normy na účely uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*[32]. Priemerný čas (v zátvorkách v tabuľke ďalej) je oveľa vyšší z dôvodu niekoľkých extrémnych prípadov[33].

Stredový (a priemerný) čas (v dňoch) od prijatia ESO po predloženie Komisii	**2018**	**2019**	**2020**	**Spolu**
CEN	75 (115)	105 (199)	70 (91)	83 (141)
CENELEC	218 (424)	189 (1 374)	82 (481)	186 (822)
ETSI	29 (27)	49 (58)	20 (29)	28 (38)
Spolu	109 (224)	117 (683)	75 (251)	100 (407)

Pokiaľ ide o spracovanie harmonizovaných európskych noriem Komisiou ako také, stredový (priemerný) čas od predloženia organizáciou ESO Komisii po uverejnenie v *Úradnom*

[32] Komisia nemôže začať svoje vlastné interné spracovanie harmonizovaných európskych noriem, kým jej ich ESO formálne nepredložia.

[33] Veľkú nezrovnalosť týkajúcu sa výboru CENELEC spôsobilo predloženie balíka určitých starých noriem a súvisiacich novších zmien. Keďže niektoré z týchto starých noriem pochádzajú z 90. rokov, do priemeru je započítané oneskorené predloženie, a preto sú výsledky skreslené. Väčšina noriem spôsobujúcich tieto veľké oneskorenia sa obmedzuje najmä na produkty v rámci žiadostí Komisie o normalizačné práce týkajúce sa právnych predpisov o ekodizajne.

vestníku Európskej únie[34] sa stabilne znižuje, ako je znázornené v tabuľke ďalej. Dlhší čas, ktorý Komisia potrebovala na spracovanie v roku 2019, bol spôsobený zmenou metódy uverejňovania (zo série C *Úradného vestníka Európskej únie* na sériu L *Úradného vestníka Európskej únie*), čo si vyžadovalo prechodné adaptačné obdobie. Odvtedy Komisia značne skrátila trvanie svojich vlastných procesov. V rokoch 2020 a 2021 Komisia dosahovala lepšie výsledky než v roku 2018 (keď uverejňovanie harmonizovaných európskych noriem v *Úradnom vestníku Európskej únie* stále prebiehalo podľa postupov uverejňovania v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie*).

	2018	**2019**	**2020**	**2021**
Stredový (a priemerný) čas (v dňoch) od predloženia Komisii po uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*	238 (298)	292 (322)	228 (231)	108 (121)

2.8 Formálne námietky (článok 11)

V rozmedzí rokov 2015 – 2019 bolo prijatých spolu 20 formálnych námietok proti konkrétnym harmonizovaným európskym normám v súlade s ustanoveniami v článku 11 nariadenia. V roku 2020 boli predložené ďalšie tri[35]. Priemerné trvanie formálnej námietky (myslené ako čas od jej predloženia po jej vyriešenie) je 1 084 dní, t. j. tri roky.

2.9 Oznamovanie organizáciám zainteresovaných strán (článok 12)

Komisia zriadila osobitné webové sídlo[36] na oznamovanie uvedené v článku 12.

2.10 Špecifikácie IKT (články 13 a 14)

Mnohé z najbežnejších technických špecifikácií IKT v poslednej dobe vypracúvajú súkromné fóra a konzorciá. V článku 13 nariadenia sa Komisii umožňuje určiť technické špecifikácie IKT, na ktoré sa môže odkazovať vo verejnom obstarávaní. Umožňuje sa tak väčšia hospodárska súťaž v tejto oblasti a znižuje sa riziko odkázanosti na obmedzený okruh dodávateľov vlastníckych systémov. Náležitý zoznam je uverejnený na webovej stránke Komisie[37].

Okrem toho sa spoločnými normami IKT zabezpečuje interoperabilita. To je čoraz dôležitejšie, keďže čoraz viac zariadení je navzájom prepojených. V oznámení o prioritách v oblasti normalizácie IKT[38] z roku 2016 Komisia navrhla zamerať zdroje a komunity v oblasti stanovovania noriem na päť prioritných oblastí. Dôležitosť noriem IKT bola opätovne zdôraznená v priemyselnej stratégii z roku 2020[39].

---

[34] To zahŕňa celý čas, ktorý Komisia potrebuje na to, aby najskôr ohodnotila prijaté harmonizované európske normy a potom vykonala interný postup vedúci k uverejneniu harmonizovaných európskych noriem v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

[35] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en#objections.

[36] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system_en.

[37] https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/ict-standardisation/ict-technical-specifications_en.

[38] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52016DC0176.

[39] https://ec.europa.eu/growth/industry/policy_en - industrial-strategy-2020.

Bola zriadená európska mnohostranná platforma zainteresovaných strán pre normalizáciu IKT[40], ktorá poskytuje Komisii poradenstvo vo veciach týkajúcich sa vykonávania politiky normalizácie v oblasti IKT vrátane stanovovania priorít a identifikácie špecifikácií. Identifikovaných bolo viac ako 150 opatrení, ktoré boli zoskupené do tematických oblastí.

3 Financovanie európskeho systému normalizácie (články 15, 16 a 17)

Finančné prostriedky EÚ pridelené organizáciám ESO a organizáciám podľa prílohy III na ich činnosti sú vymedzené v článkoch 15, 16 a 17 nariadenia.

Granty na normalizačné činnosti od EÚ predstavovali v rozmedzí rokov 2015 – 2019 celkovo približne 105,3 milióna EUR (85 miliónov EUR pridelených organizáciám ESO a 20 miliónov EUR pridelených organizáciám podľa prílohy III). EÚ a EZVO spolufinancujú časť nákladov a činností týchto organizácií. Granty sa udeľujú vo forme grantov na prevádzku a grantov na akciu. Z grantov na prevádzku sa prispieva na prevádzkový rozpočet na plnenie ročných pracovných programov, v ktorých sa uvádzajú plánované činnosti na každý rok v súlade s cieľmi Komisie v oblasti normalizácie. Granty na prevádzku v rozmedzí rokov 2015 – 2019 pokrývali širokú škálu každodenných činností. Z grantov na akciu sa financovali konkrétne činnosti na podporu právnych predpisov a politík EÚ. V roku 2019 predstavovali granty na akciu 66 % finančných prostriedkov EÚ pridelených organizáciám ESO a organizáciám podľa prílohy III. Komisia sleduje vykonávanie financovaných činností prostredníctvom správ od ESO.

Hlavným príjemcom je spomedzi ESO výbor CEN, ktorý dostal približne 71 % celkových finančných prostriedkov poskytnutých organizáciám ESO v rozmedzí rokov 2015 – 2019, ďalej nasleduje ETSI (22 %) a CENELEC (7 %). Celkové podiely všetkých finančných prostriedkov EÚ pridelených organizáciám ESO na granty na prevádzku a granty na akcie zostali v priebehu vykazovaného obdobia vo všeobecnosti na stabilnej úrovni.

Cieľom finančnej podpory organizácií podľa prílohy III je zlepšiť zapojenie ich príslušných záujmových skupín do tvorby noriem, pričom toto zapojenie sa za posledných päť rokov celkovo zlepšilo. Organizácie SBS a ANEC dostali najväčšie podiely (42,5 %, resp. 34,5 %) všetkých finančných prostriedkov EÚ pridelených organizáciám podľa prílohy III v rozmedzí rokov 2015 a 2019. Združeniu ECOS bolo pridelených 15,7 % celkových finančných prostriedkov a konfederácia ETUC dostala 7,3 %.

Pokiaľ ide o zjednodušenie financovania európskeho systému normalizácie a zníženie administratívneho zaťaženia, Komisia v roku 2015 zaviedla paušálny mechanizmus na financovanie určitých nákladov v rámci ich dohôd o grante, ako sú požadované osobodni alebo vzniknuté cestovné náklady. Tento mechanizmus pomohol znížiť administratívnu záťaž, ktorú predstavuje povinnosť preukázať a zaevidovať každý jeden prípad vzniku takých nákladov. Z analýzy však vyplynulo, že príjemcovia si boli naďalej neistí, pokiaľ ide o evidenciu požadovanú na prípadné audity.

[40] https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2758.

Vo vzťahu k požiadavkám na predkladanie správ zainteresované strany vnímajú niektoré z týchto činností predkladania správ ako zaťažujúce. Najviac času zaberá príprava akčných plánov a správ pre grant na prevádzku, pričom od roku 2015 došlo k miernemu nárastu požadovaných osobodní. Hoci z údajov od ESO vyplýva nárast priemerného času potrebného na prípravu návrhov na granty na akciu, zároveň z nich vyplýva pokles priemerného času potrebného na predkladanie správ o grantoch na akciu.

4 Závery

Z tejto druhej správy Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní nariadenia (EÚ) č. 1025/2012 vyplýva, že európsky systém normalizácie sa v niektorých ohľadoch zlepšil, napríklad pokiaľ ide o nové nástroje IT, v jednotlivých oblastiach však existuje priestor na zlepšenie. Platí to predovšetkým pre aspekty inkluzívnosti, úlohu národných normalizačných orgánov v európskom systéme normalizácie a čas predkladania harmonizovaných európskych noriem Komisii, ako sa uvádza v predchádzajúcom texte.

Pokiaľ ide o čas na spracovanie noriem a normalizačných produktov, ESO aj Komisia naďalej musia zlepšovať svoje úsilie o zvýšenie efektívnosti, a to aj napriek nedávnemu úsiliu Komisie značne znížiť svoj čas schvaľovania harmonizovaných európskych noriem na uverejnenie.